

hinanden, at Værdige ikke burde behandles paa samme Maade som Uværdige; at det navnlig gjaldt om at finde forskellige Former for Fattigforsørgelse. Jeg har ikke set eller hørt under denne Forhandling; at dette Hovedpunkt er draget frem; og dog turde det alligevel være et Hovedspørgsmaal ved Fattigforsørgelsen, at faae gjort Forskel mellem værdig Trang og selvforskyldt Trang. Jeg har ikke set, at Lovforslaget i nogen væsentlig Henseende har imødefkommet denne Hovedfordring til Fattiglovgivningen. Ei heller har jeg set nogen Imødefkommen af den almindelige Fordring, som har været fremfat paa forskjellig Maade her i Thinget, om Eftergivelse af Fattighjælp. Man har erkjendt, at det er ganske ubilligt, at en Mand, fordi han i et enkelt Tilfælde har maattet ty til Fattigvæsenet, hele sin Levetid skal gaa og slæbe paa det. Det er staaet fast i Samfundet, ja jeg kan næsten sige, at der har dannet sig en offentlig Mening om, at det er utilbørligt paa denne Maade. Jeg har ikke set, at der i dette Lovforslag er viist nogen væsentlig, Imødefkommen paa dette Punkt. Et tredje væsentligt Spørgsmaal, som har bragt en stærk Opinion frem, er Fattigaarden. Jeg tror, det er en udbredt Mening, at det er en gal Wei, man er kommen ind paa med disse Fattigaarde, der i højere Grad ere blevne en Slags Tvangsarbejdsanstalter, end en passende Forsørgelse for Fattige. Heller ikke i denne Henseende ser jeg, at dette Forslag imødefommer berettigede Krav, som ere oppe i Tiden. Endelig er der et fjerde Hovedspørgsmaal, hvor der er Tale om Fattiglovgivningen, nemlig de kommunale Byrder. Naar Kommunerne skulle gjøre Mere for deres Skole- og Fattigvæsen, blive de nemlig overbeholdene. Saavidt jeg forstaar Spørgsmaalet og Forhandlingen derom, vil det foreliggende Forslag inavere forøge end formindste Byrderne. Jeg skal paa dette Tidspunkt ikke komme nærmere ind paa en Motivering af disse korte og almindelige Udtalelser. Det vilde ellers være let ved Henvisning til forskjellige Paragrafer og forskjellige Forhold at paa-vise, at dette Forslag ikke i nogen Maade — forekommer det mig — fortjener Navn af en social Reform. Det forekommer mig, at være en Misbrug af Ordene social Lovgivning og social Reform, hvis man vilde kalde dette Forslag en social Reform. Det kan være meget godt og bekvemt for Amtmænd og Egneraad, at de gjældende Bestemmelser om Fattiglovgivning blive samlede, man bør ikke fortænke de Folk i, at de blive glade; men det er ikke Hovedsagen, at Fattiglovgivningen bliver bekvem

for Administrationen, men at der gjøres Noget for de Fattige, det bør være Nr. 1; om det saa volber Administrationen lidt mere eller mindre Uleilighed, bør først komme i anden Række. — Jeg skal af Hensyn til den Tid, jeg har faaet Ordet paa, ikke komme ind paa § 64, hvad jeg ellers nok kunde have havt lyst til. Jeg skal dog sige, at det ikke med nogen virkelig Grund kan kaldes Albedomsforsørgelse, men med mere Føje kaldes en Begyndelse til at hde uerfunderet Fattighjælp ved en vis Alder. At kalde det, der indeholdes i denne Paragraf, Albedomsforsørgelse, vilde i høj Grad være en Misbrug af dette Ord. Som Helhed maa jeg sige om dette Forslag, at det fra et demokratisk Standpunkt i høj Grad er en Stuffelse. Vi have nu i en 15—20 Aar omtrent talt om en Reform i denne Henseende, og jeg har her frømhævet enkelte Punkter, hvor der særlig har været snisset Reform; og hvad faae vi saa efter 15—20 Aars Diskussion, og efter at den offentlige Mening kan siges at være i høj Grad forberedt paa en saadan Reform, Udset end en Samling af de bestaaende, halvt eller helt Hundrede Aar gamle — jeg veed ikke hvor gamle — Bestemmelser! Det er det, man kalder social Lovgivning. Jeg maa tilstaa, at det stemmer ganske godt for Ørigt med de Fordringer, man stiller til Regjeringen; det stemmer godt med den politiske Nøisomhed, som man fra forskjellige Sider, ogjaa fra dette Thing, har lært at iagttage overfor Regjeringen, og man har endogjaa lært en saadan saglig Nøisomhed, at man finder, at det er Reformen, selv om man maa nøies med det Bestaaende med lidt Lapperi paa, men ellers aldeles Intet, der paa nogenjoudhelst Maade fortjener Navn af en social Reform.

J. Hansen (Esbørg Amts 2den Valgkreds). Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg vil rette til den høitæredede Indenrigsminister i Anledning af Ministerens Dmtale af mine Udtalelser, da jeg forrige Gang havde Ordet om Hjemmelighedsstræmmeriet ved Fødselsstiftelsen i Njøsøbenhavn. Den høitæredede Indenrigsminister yttrede, at denne Ordning, efter hans For- mening var oprettet og bibeholdt som en Begunstigelse for Kvinderne. Jeg har ikke villet, at denne Yttring af den høitæredede Minister skulde gaa hen uimodsagt. Det er min Overbevisning, at denne Opfattelse af Ministeren er aldeles urigtig, og jeg er overbevist om, at dersom den høitæredede Minister vilde undersøge denne Sags Historie, vilde han komme til Forstaaelse af, at Fødsels-